

Anbefalt forslag til avtale om ny tjenestepensjon for offentlig ansatte

Siste frist for å delta i uravstemningen er 15. mai 2018

FORORD URAVSTEMMING

Den 3. mars 2018 ble YS sammen med LO, Unio, Akademikerne og arbeidsgiverne etter lange forhandlinger enige med regjeringen om et anbefalt forslag til ny pensjonsordning for offentlig ansatte.

YS Stat med sine medlemsforbund anbefaler medlemmene å stemme ja til avtalen gjennom denne uravstemningen.

En samlet arbeidstakerside anbefaler avtalen da vi har fått en god og forutsigbar løsning for våre medlemmer.

Det er en realitet at 66% garantien av sluttlønn er borte etter 1958-årgangen. Dagens ordning påvirkes så kraftig av levealdersjusteringen at yngre årskull som lever lengre må jobbe vesentlig mange år ekstra for å oppnå dagens nivå. Avtalen om ny pensjonsordning gjør det mulig for årskull fra 1963 å oppnå 66 % av sluttlønn ved en betydelig lavere alder enn i dagens ordning.

Våre målsettinger har vært å gjøre det lønnsomt å stå lengre i jobb, men samtidig ivareta de som må gå av tidligere. Dessuten ønsket vi opptjening for alle år i arbeid, og mulighet til å fritt kunne kombinere jobb og pensjon på en fleksibel måte. Disse målsettingene ivaretas i den nye avtalen, som i hovedtrekk vil gjelde fra 1963-årgangen og med virkning fra 2020. En annen positiv konsekvens er at det blir lettere å bytte jobb mellom offentlig og privat sektor uten å miste pensjonsrettigheter.

AFP-ordningen gjøres videre om til en livslang pensjon og skal kompensere de som må gå av tidlig. Ny AFP vil gi opptjening også for variable inntekter, overtid og år utenfor offentlig sektor. Det vil som i dag være kvalifikasjonskrav for å få AFP, blant annet krav om å stå i jobb ved fylte 62 i privat- eller offentlig sektors AFP-ordning. Vi har fått på plass en betinget tjenstepensjon, som gir opptjening til de få som ikke kvalifiserer for AFP.

For de av våre medlemsgrupper som har særaldersgrenser er det trygt å vite at disse har fått både garantier og overgangsordninger og en videre avtalt prosess om tilpasninger gjennom forhandlinger mellom partene.

Den avtalen som nå er framforhandlet mener vi er så god at den enstemmig anbefales våre medlemmer. Vi håper at så mange som mulig deltar i uravstemninga og setter seg inn i den vedlagte avtalen og tilhørende informasjon.

Med vennlig hilsen

Pål N Arnesen

Leder YS Stat

Avtale om ny tjenestepensjon for offentlig ansatte

YS, LO, Unio, og Akademikerne ble 3. mars 2018 enige med regjeringen og arbeidsgiverne om et anbefalt forslag til avtale om en ny pensjonsordning for ansatte i offentlig sektor.

YS Stats styre og forbundsstyrene i

- AVYO
- Befalets Fellesorganisasjon – BFO
- Delta
- Kriminalomsorgens Yrkesforbund - KY
- Norsk Tollerforbund – NT
- Parat
- Parat forsvar
- Skatteetatens Landsforbund – SkL
- Skolelederforbundet
- STAFO

anbefaler medlemmene å stemme ja til avtalen.

En samlet arbeidstakerside anbefaler avtalen fordi den gir en god og solidarisk pensjon for offentlig ansatte. Samlet sett tilfredsstillende avtalen de krav vi stilte i forkant av forhandlingene, og for langt de fleste medlemmer gir avtalen bedre rettigheter enn om dagens ordning ble videreført. Sentrale kjennetegn ved den nye pensjonsordninger er:

- Det går raskere å tjene opp en god pensjon sammenliknet med dagens ordning.
- AFP-ordningen blir livsvarig og med bedre mobilitet mellom privat og offentlig sektor.
- En betinget tjenestepensjon til de som ikke oppfyller vilkårene for AFP.
- Et tidligpensjonstillegg for de som går av før 67 år og er født i 1970 eller tidligere.
- Det skal bli enklere å trappe ned og kombinere arbeid og pensjon.
- De som har særaldersgrenser får omfattende sikringsordninger, og det skisseres en videre prosess for tilpasninger gjennom forhandlinger mellom partene.

De som er født til og med 1962 beholder dagens ordning

Dagens ordning er levealdersjustert, men likevel får alle som er født i 1958 eller tidligere i dag et garantitillegg som sikrer dem 66 prosent av sluttlønn i pensjon ved full opptjening, og samme mulighet til å gå av med AFP før 67 år som i dag. Den nye pensjonsavtalen sikrer at de som er født i 1959–1962 vil ha deler av rettighetene sine beskyttet av en individuell garanti. For disse trappes garantitilleggene ned fra 90 prosent for 1959-kullet til 60 prosent for 1962-kullet.

Ny påslagsmodell for de som er født fra og med 1963

Er du født i 1963 eller senere får du opptjening i ny tjenestepensjon fra 2020 på toppen av folketrygden, ny AFP og opptjente rettigheter fra dagens offentlige tjenestepensjonsordning. Den nye tjenestepensjonen kalles en påslagsordning.

Den nye tjenestepensjonen likner på opptjeningsmodellen i folketrygden. Et beløp tilsvarende 5,7 prosent av lønna hvert år du jobber spares. I tillegg kompenseres det der folketrygden ikke gir opptjening. Sparingens samles i en pensjonsbeholdning. Denne beholdningen fordeles på forventet antall gjenstående leveår for ditt årskull den dagen du går av med pensjon.

Rettigheter fra dagens ordning videreføres

De som er født i 1963 eller senere beholder sine opptjente rettigheter i dagens tjenstepensjon i form av en «opsatt rettighet». For årskullene 1963–1967 gis det et tillegg til pensjonen som er knyttet til opptjening før 2011 da levealdersjusteringen ble innført.

Nye samordningsregler sikrer at alle får noe fra dagens tjenstepensjon

Rettighetene fra dagens tjenstepensjon er samordnet med den gamle folketrygden, men det er per i dag ingen regler for samordning med den nye folketrygden. Avtalen innebærer nye samordningsregler som både øker pensjonsnivået og som sikrer at alle får noe fra dagens tjenstepensjonsordning. I dagens offentlige tjenstepensjonsordning ville stadig flere opplevd at de ikke fikk noe igjen av sparingen til tjenstepensjon, og kun ville fått pensjon fra folketrygden. Dette er løst i den nye pensjonsavtalen.

AFP fra tidligpensjon til livsvarig pensjon

AFP går med denne avtalen fra å være en tidligpensjon til en livsvarig pensjon for de som er født i 1963 eller senere. Den nye AFP-ordningen vil gjøre det tryggere å bytte jobb mellom offentlig og privat sektor. Du vil få med deg rettigheter fra offentlig til privat sektor og omvendt. Dermed risikerer man ikke å tape hele rettigheten om man av ulike grunner bytter jobb.

Betinget tjenstepensjon

Det er også avtalt en betinget tjenstepensjon, som betyr at du sparer opp «AFP-rettigheter» mens du jobber i det offentlige. Rettighetene spares opp med 3 prosent av lønn. Det betyr at selv om du skulle miste retten til ordinær AFP, har du likevel tjent opp en rettighet som skal utbetales livsvarig.

Tidligpensjonstillegg

For årskullene 1963–1970 er det avtalt et tidligpensjonstillegg, kalt «overgangstillegg» i avtalen, for de som slutter å jobbe i offentlig sektor. Tillegget er på 0,15 G for 1963-kullet, i dag utgjør det 14 045 kroner. Tillegget avkortes i forhold til tjenestetid og trappes ned for hvert påfølgende årskull fram til 1970-kullet.

Særaldersgrenser består

Avtalen innebærer ingen endringer i hvilke yrkesgrupper som fortsatt skal ha særaldersgrense.

Det anbefalte forslaget til ny tjenstepensjon slår fast at det også i framtida vil være behov for særaldersgrenser. Det er avtalt at de som er født før 1963 skal beholde dagens ordning og at ordningen skal tilpasses den nye modellen for de som er yngre. De som har særaldersgrense får omfattende sikringsordninger.

Partene skal senere forhandle om hvordan ordningen skal tilpasses den nye påslagsmodellen, og det vil etter avtalen ikke fremmes forslag om endringer fra myndighetenes side uten at partene er enige om dem.

Alderspensjon for uføre

Partene har utsatt arbeidet med tilpasning av uføres alderspensjon i tjenstepensjonen. Først må Stortinget ta stilling til om de uføre fortsatt skal skjermes mot levealdersjustering i folketrygdens alderspensjon. Avtalen gir likevel tydelig føringer. Den slår både fast at uføre ikke kan kompensere for levealdersjusteringen, og at uføre skal ha en pensjon som gir et godt samlet pensjonsnivå sammenliknet med arbeidsføres alderspensjon ved 67 år. Dette gir et godt utgangspunkt for å få på plass gode ordninger på et senere tidspunkt.

Levealdersjustering har ikke vært tema i forhandlingene

Yngre må stå lenger i arbeid for å få en like god pensjon som de eldre fordi levealderen er forventet å

øke. Denne såkalte levealdersjusteringen har ikke vært tema i pensjonsforhandlingene. Levealdersjustering ble vedtatt gjennom et bredt forlik i Stortinget i 2005. Det ble akseptert av partene i tariffoppgjøret i 2009 og innført fra 2011. Det er ingenting som tyder på at de folkevalgte vil endre vedtaket om levealdersjustering.

Dagens offentlige tjenstepensjon garanterer derfor ikke de ansatte to tredeler av lønn i pensjon etter tretti års opptjening. Den garantien ble borte med pensjonsreformen og innføring av levealdersjustering. Den nye pensjonsavtalen retter opp denne skjevheten og gir alle, men særlig de yngre, mulighet til å kompensere for levealdersjusteringen raskere.

Evaluering

Det er avtalt at ordningen skal evalueres innen 1.1. 2030.

Dersom du vil lese hele avtalen, kan du klikke [her](#)

Slik blir den nye pensjonen for offentlig ansatte, forklaring til eksemplene

På de neste sidene ser du eksempler på hvordan pensjonen kan bli. Vi viser fire forskjellige typeeksempler av offentlig ansatte. De tre figurene på hver side viser pensjonen for de som er født i hhv. 1963, 1973 og 1993/1997, men som ellers har samme lønn og karriere. 1963 er det første kullet som får ny pensjonsordning. 1993/1997 er de første årskull som bare har ny opptjening, forutsatt alder for yrkesstart på hhv. 27 og 23 år i 2020. I tillegg har vi eksempler for 1973-kullet. Eksemplene viser pensjon på uttakstidspunktet i prosent av sluttlønn. I det siste eksemplet (eksempel 4) bruker vi eksempel 1, men viser da livsvarig pensjon ved 70 år i prosent av sluttlønn.

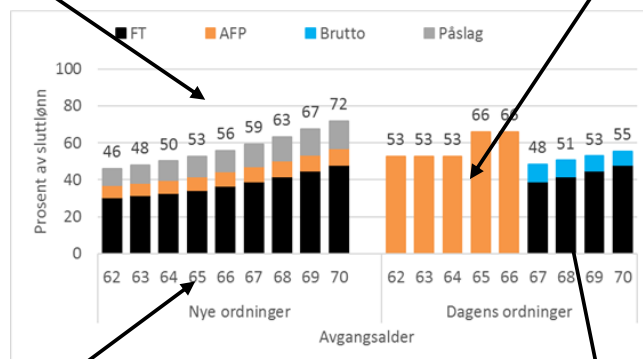
Det at pensjonen blir lavere for de yngre, gitt at du tar den ut på samme tidspunkt (f.eks. ved 67 år), skyldes levealdersjusteringen. Levealdersjustering innebærer at yngre årskull som ventes å leve lenger enn eldre årskull, må jobbe lenger for å få en like god pensjon som de som er eldre. Levealdersjusteringen er vedtatt av Stortinget og lovfestet. Den startet å virke i 2011, også for dagens offentlige tjenstepensjoner. Levealderen i eksemplene bygger på NAVs prognoser for "delingstall".

Typeeksemplene varierer mht. yrkesstart (hhv. 23 år og 27 år) og hvor mye høyere sluttlønnen er sammenliknet med en lønn som har vokst med det som er gjennomsnittlig lønnsvekst hvert år.

Under følger forklaringer som er viktige når vi går fra en sluttlønnbasert bruttoordning (dagens ordning) til en allårsmodell (ny ordning) som likner på den nye folketrygden. Illustrasjonsfiguren viser pensjonen for 1997-kullet for ny ordning og om dagens ordning hadde blitt videreført (eksempel 1).

I den nye ordningen gir alle år i arbeid pensjonsopptjening (alleårsordning). Starter du tidlig får du mer i pensjon. Står du lenge i arbeid får du mer i pensjon. Går du av tidlig blir pensjonen mindre.

Dagens ordning har AFP som tidligpensjon 62-66 år, denne er ikke levealdersjustert. Fra 62-64 år er AFP som gammel folketrygd pluss et AFP-t tillegg. Fra 65-66 år utgjør AFP 66 pst. av sluttlønn.

Den nye ordningen er en påslagsordning der samlet pensjon består av summen av folketrygd, ny livsvarig AFP og ny tjenstepensjon. Yngre årskull ansatt før 2020 vil også kunne ha rettigheter fra dagens (brutto) ordning.

I dagens ordning får du en levealdersjustert alderspensjon fra 67 år, også de som har gått av tidlig. De som har full opptjening (30 år) får svak uttelling av å stå lenger i arbeid, og det tar lenger tid å kompensere for økt levealder.

Eksempel 1:

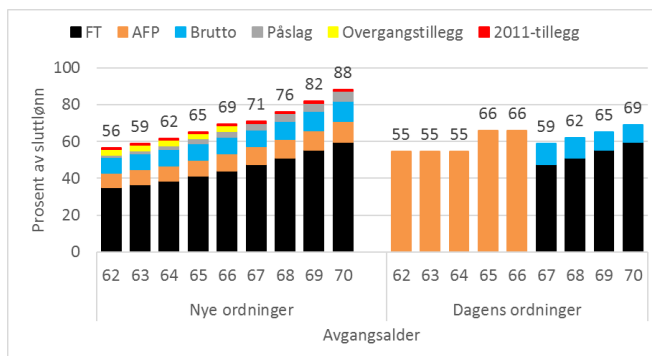
Du tjener 468 170 kroner (5 G) ved uttak av pensjon. Begynte å jobbe som 23-åring. Du har en sluttlønn som er 4 pst høyere enn din gjennomsnittslønn. 100 % stilling.

Pensjon på uttakstidspunktet i prosent av sluttlønn.

Hvis du er født i 1963 blir pensjonen slik:

Dagens ordning: Du må jobbe til du er 69 år og 3 måneder for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

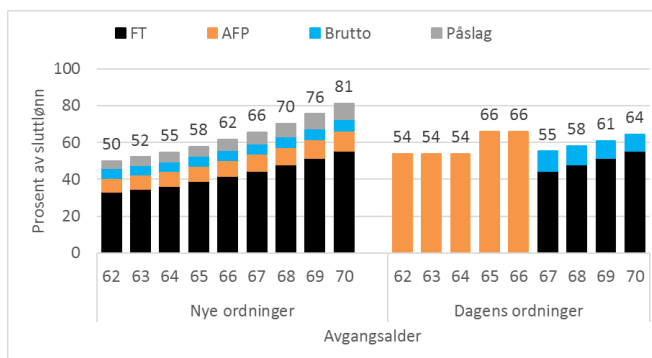
Ny ordning: Du må jobbe til du er 66 år for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

Hvis du er født i 1973 blir pensjonen slik:

Dagens ordning: Du må jobbe til du er 70 år og 6 måneder for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

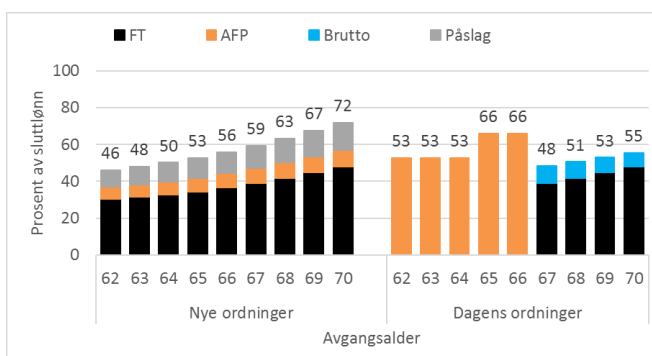
Ny ordning: Du må jobbe til du er 67 år for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

Hvis du er født i 1997 blir pensjonen slik:

Dagens ordning: Du må jobbe til du er 73 år for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

Ny ordning: Du må jobbe til du er 68 år og 10 måneder for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

Eksempel 2:

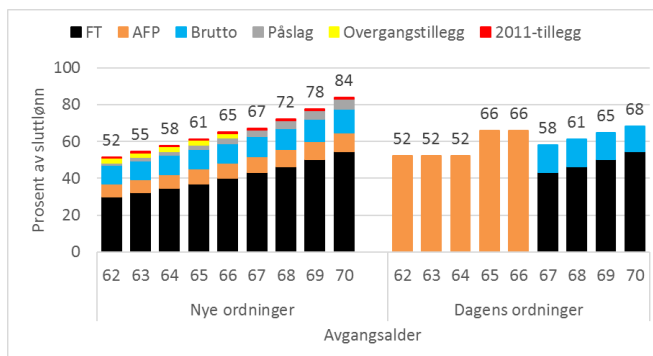
Du tjener 561 804 kroner (6 G) ved uttak av pensjon. Begynte å jobbe som 27-åring. Du har en sluttlønn som er 4 pst høyere enn din gjennomsnittslønn. 100 % stilling.

Pensjon på uttakstidspunktet i prosent av sluttlønn.

Hvis du er født i 1963 blir pensjonen slik:

Dagens ordning: Du må jobbe til du er 69 år og 4 måned for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

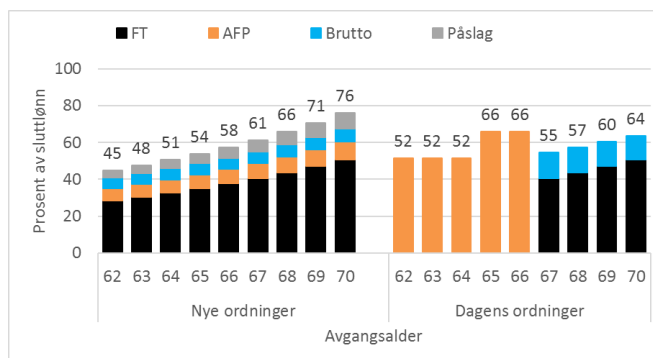
Ny ordning: Du må jobbe til du er 66 år og 10 måneder for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

Hvis du er født i 1973 blir pensjonen slik:

Dagens ordning: Du må jobbe til du er 70 år og 6 måned for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

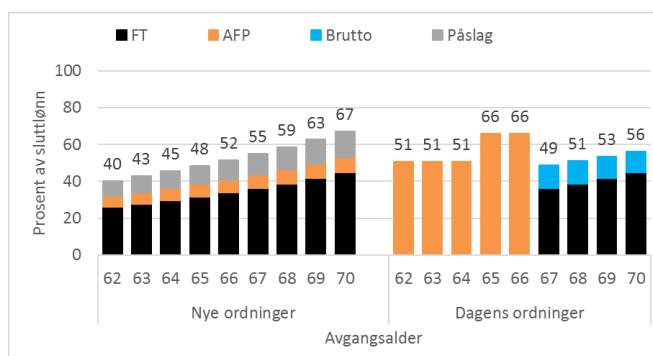
Ny ordning: Du må jobbe til du er 68 år for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

Hvis du er født i 1993 blir pensjonen slik:

Dagens ordning: Du må jobbe til du er 73 år for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

Ny ordning: Du må jobbe til du er 69 år og 9 måneder for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

Eksempel 3:

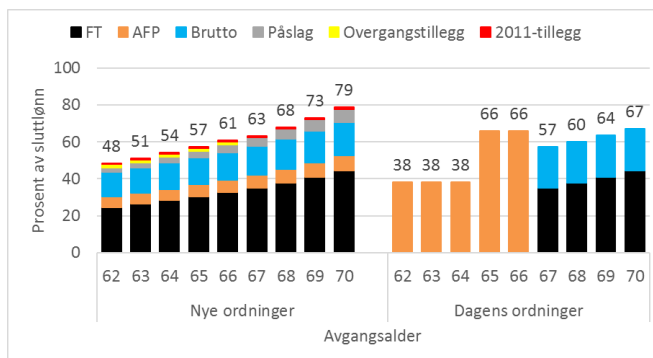
Du tjener 842 706 kroner (9 G) ved uttak av pensjon. Begynte å jobbe som 27-åring. Du har en sluttlønn som er 15 pst høyere enn din gjennomsnittslønn. 100 % stilling.

Pensjon på uttakstidspunktet i prosent av sluttlønn.

Hvis du er født i 1963 blir pensjonen slik:

Dagens ordning: Du må jobbe til du er 69 år og 8 måneder for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon

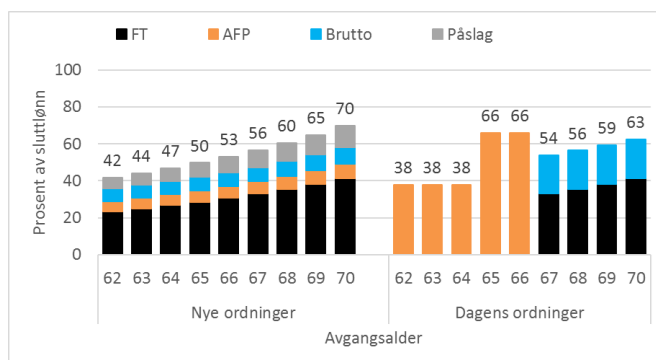
Ny ordning: Du må jobbe til du er 67 år og 7 måneder for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

Hvis du er født i 1973 blir pensjonen slik:

Dagens ordning: Du må jobbe til du er 69 år og 2 måneder for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon

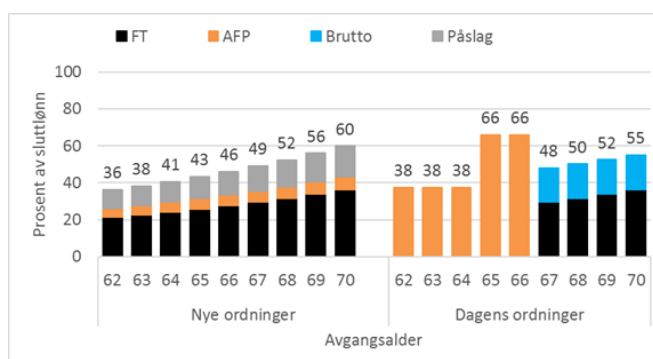
Ny ordning: Du må jobbe til du er 71 år for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

Hvis du er født i 1993 blir pensjonen slik:

Dagens ordning: Du må jobbe til du er 73 år og 6 måneder for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

Ny ordning: Du må jobbe til du er 71 år og 6 måneder for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

Eksempel 4:

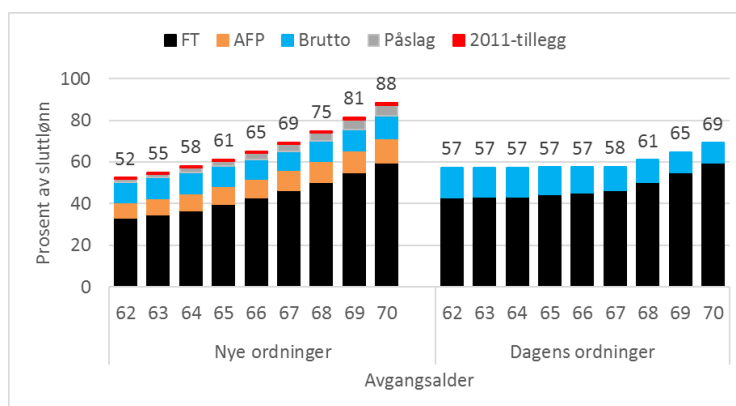
Du tjener 468 170 kroner (5 G) ved uttak av pensjon. Begynte å jobbe som 23-åring. Du har en sluttlønn som er 4 pst høyere enn din gjennomsnittslønn. 100 % stilling.

Eksempelene viser (ved forskjellige uttakstidspunkt) hva livsvarig pensjon blir ved 70 år

Hvis du er født i 1963 blir pensjonen slik:

Dagens ordning: Du må jobbe til du er 69 år og 3 måneder for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

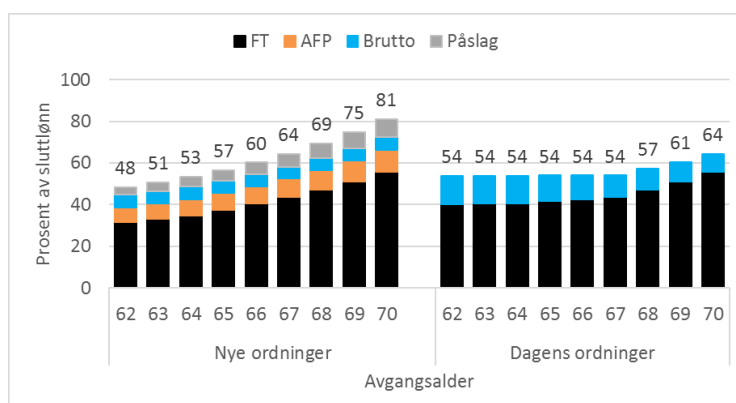
Ny ordning: Du må jobbe til du er 66 år for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

Hvis du er født i 1973 blir pensjonen slik:

Dagens ordning: Du må jobbe til du er 70 år og 6 måneder for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

Ny ordning: Du må jobbe til du er 67 år for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

Hvis du er født i 1997 blir pensjonen slik:

Dagens ordning: Du må jobbe til du er 73 år for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

Ny ordning: Du må jobbe til du er 68 år og 10 måneder for å få 66 prosent av sluttlønn i pensjon.

